

Itä- ja Pohjois-Suomen metsäperiaatteet EU-päätöksenteossa

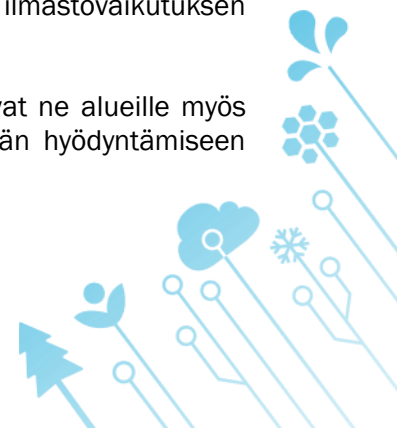
Itä- ja Pohjois-Suomi koostuu seitsemästä maakunnasta: Etelä-Savo, Kainuu, Keski-Pohjanmaa, Lappi, Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa ja Pohjois-Savo. Näiden lisäksi Etelä-Karjala on kahdeksantena maakuntana osa Itä- ja Pohjois-Suomen metsätyöryhmää. Alueesta 78 % on metsää. 79 % Suomen suoalueista sijaitsee Itä- ja Pohjois-Suomen alueella, ja alueen metsätalousmaasta noin 35 % on suota. Noin 75 % Suomen suojelluista metsistä sijaitsee Pohjois-Suomessa (Kainuu, Lappi ja Pohjois-Pohjanmaa). Suojellun metsä- ja kitumaan osuus IP-alueella (mukaan luettuna Etelä-Karjala) on noin 20 %. Vuonna 2021 metsäteollisuus ja metsätalous työllistivät yhteensä 61 000 henkilöä Suomessa, ja metsäbiotalouden palkansaajakorvaukset olivat yhteensä 3,1 miljardia euroa. Metsäala on Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnille tärkeä taloudellinen tekijä, ja Itä- ja Pohjois-Suomessa (mukaan luettuna Etelä-Karjala) asuu noin 191 500 yksityistä metsänomistajaa.

Itä- ja Pohjois-Suomessa on vahvaa metsäalan osaamista, jota halutaan hyödyntää myös kansainvälisellä tasolla. Vuonna 2021 metsäbiotalous työllisti Itä- ja Pohjois-Suomessa yhteensä yli 26 000 ihmistä. Alueella on korkeatasoista ja kansainvälisesti tunnustettua metsäbiotalouden tutkimusta, johon lukeutuvat mm. puun antibakteeristen ominaisuuksien hyödyntäminen erilaisissa pinnoitteissa, ligniinin erottelu ja jatkokäyttö fossiilisten raaka-aineiden korvaajana, puun energiakäyttö sekä talteenotetun biogeenisen hiilidioksidin mahdollisuudet esimerkiksi vetytaloudelle. Tämän alan tutkimus- ja innovaatiotyön tukeminen on edellytys Suomen kansallisen biotalousstrategian tavoitteen toteuttamiseksi. Samalla se tukee kestävän biotalouden, vihreiden innovaatioiden ja kilpailukyyn vauhdittamista Euroopassa.

Pohjoiset havumetsät ovat ainutlaatuisia maailmassa uusiutumiskykynsä ansiosta, ja niillä on hyvät edellytykset metsien kestävään käyttöön sekä siihen perustuvaan elinkeinotoimintaan. Suomessa puuston kasvu ylittää poistuman, joka vastaa 84 % kasvusta. Pohjoinen metsä vaikuttaa paikallisten elämään monin tavoin, mahdollistaen hyvinvointia ja liiketoimintaa. IP-alueen metsistä ollaan ylpeitä ja niistä halutaan pitää hyvää huolta ilmastomuutokseen ja luontokatoon liittyvät haasteet huomioiden. Sen vuoksi metsä- ja puutoimialalla työskennellään kestävyttä vaalien, ammattimaisella otteella, moderneja menetelmiä käyttäen ja samalla perinteitä kunnioittaen.

Itä- ja Pohjois-Suomen (IP-alueen) kannanotto

- Metsäpoliittinen päätösvalta ja ohjaus tulee säilyttää EU:ssa jäsenvaltioilla ja alueellista liikkumatilaa on vaalittava. EU:n on varmistettava, että tämä toteutuu kaikilla metsäsektoria koskettavilla politiikanaloilla, mukaan lukien ilmasto- ja ympäristösääntelyssä.
- EU:n tulee vahvistaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa metsäsektoriin liittyvissä kestävyyskysymyksissä. Ympäristön, talouden, yhteiskunnan ja paikalliskulttuurin tarpeita tulee edistää samanaikaisesti luonnonvarojen kestävän käytön asettamissa rajoissa.
- Kestävän biotalouden edellytyksenä ovat metsätuotteiden arvoketjujen laajentaminen sekä resurssitehokkuuden vahvistaminen. EU:n tulee tukea metsistä saatavien korkean jalostusarvon tuotteiden tutkimus- ja innovaatiotyötä sekä edistää niiden markkinoille pääsyä.
- Puupohjaiset rakennusmateriaalit ja muut pitkäikäiset puutuotteet toimivat hiilivarastoina, joiden kautta voidaan korvata fossiilis-intensiivisiä materiaaleja. Parhaan ilmastovaikutuksen saavuttamiseksi substituuotitutkimusta on kuitenkin lisättävä.
- Koska metsät ovat Itä- ja Pohjois-Suomessa merkittävä elinkeino, houkuttelevat ne alueille myös työvoimaa ja investointeja. Turvaamalla toimintaedellytykset metsien kestävään hyödyntämiseen varmistetaan myös alueiden elinvoimaisuus ja itärajan asuttuna pitäminen.

- Venäjälle asetettujen pakotteiden seurauksena kotimaisen puun kysyntä lisääntyi äkillisesti. Tämä on vaikuttanut Suomen hakkuumääriin ja metsäsektorin tilastoihin, mikä tulisi ottaa kattavasti huomioon EU-tason päätöksenteossa.
- Puun tuonnin päättyminen Venäjältä on lisännyt kotimaisen puun kuljetuksia vähäliikenteisillä tie- ja rataverkoilla. Riittävän rahoituksen varmistaminen näiden liikenneverkkojen ylläpidolle ja kunnostamiselle on keskeistä puun hankinta-alueiden saavutettavuuden ja metsäteollisuuden kuljetusketjujen turvaamiseksi.
- IP-alue kannattaa aluekohtaisten tietojen yhteensovittamista ja järkevää yhdenmukaistamista EU:ssa sen sijasta, että tuotettaisiin täysin uusia tietokokonaisuuksia metsätiedon keräämiseksi. Ajantasaisen tiedon luominen ja välittäminen edellyttää jo olemassa olevien tiedonkeruujärjestelmien (kuten VMI ja AMO:t) laajempaa hyödyntämistä.
- Metsänomistajan tulee saada tehdä metsäänsä koskevat päätökset parhaan mahdollisen olemassa olevan tiedon perusteella. Luonnon tilaa kohennettaessa omistajia tulee kannustaa tarvittaviin luonnonhoitotoimenpiteisiin. Kannustimena voivat toimia esimerkiksi talousmetsien luonnonhoitotoimista koituneisiin tulonmenetyksiin kohdistettavat kompensatiivälineet.
- Metsistä saatavat taloudelliset hyödyt eivät rajoitu perinteiseen metsätalouteen. Luonnon monimuotoisuuden ja metsien hyvinvoinnin turvaaminen on edellytys metsiin liittyvien liiketoimintamahdollisuuksien monipuoliselle hyödyntämiselle, kuten matkailu- ja hyvinvointipalveluiden kehittämiseksi alueilla.
- Metsät ovat keskeisessä osassa Itä- ja Pohjois-Suomen elämäntapaa ja kulttuuria, ja metsien monikäyttömahdollisuuksia arvostetaan. Suomalaisissa metsissä on mahdollista sienestää, marjastaa tai muutoin vapaasti virkistäytyä jokaisenoikeuksien puitteissa, ja näiden arvojen yhteensovittaminen puunkorjuun kanssa on Itä- ja Pohjois-Suomelle tärkeää.

